

Hírlevél 2008/2

- ☒ MEGÚJULT A DROG FÓKUSZPONT HONLAPJA
- ☒ MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 61
- ☒ AZ EMCDDA „JÓL TELJESÍT”
- ☒ JELENLEG FOLYÓ KUTATÁSOK - A NEM ISKOLAI SZÍNTÉREN MEGJELENŐ PREVENCIÓS PROGRAMOK FELTÉRKÉPEZÉSE
- ☒ KÖNYVAJÁNLÓ - PARTIK, DROGOK, ÁRTALOMCSÖKKENTÉS - KVALITATÍV KUTATÁSOK A PARTISZCÉNÁBAN

Megújult a Drog Fókuszpont honlapja

A Nemzeti Drog Fókuszpont 2007-ben elvégzett evaluációja során több igény is felmerült a honlappal kapcsolatban. Ezeknek eleget téve, honlapunk új tartalommal és megváltozott struktúrával olvasható a mai naptól, a már ismert címen: www.drogfokuszpont.hu .

A honlapon ezentúl részletesebb információ található az egyes **szakterületek menüpontjaiban**:

- ☒ Tények és számok: a szakterülethez kapcsolódó legfrissebb és legfontosabb információk, adatok kérdés-válasz formában
- ☒ Kapcsolódó dokumentumok: a szakterületen megjelent útmutatók, irányelvek, valamint a témában elhangzott előadások és egyéb dokumentumok
- ☒ Kapcsolódó linkek
- ☒ Kapcsolódó jogszabályok

Újdonság még a kétnyelvű **Fogalomtár**, amely a kábítószerrel és kábítószer-fogyasztással összefüggő fogalmakat, valamint azok definícióit tartalmazza magyar és angol nyelven.

A **Jogtárban** pedig a témához kapcsolódó magyar és EU-s jogszabályok találhatóak meg szakterületenként csoportosítva.

Reméljük, hogy a Drog Fókuszpont honlapja a jövőben is segítséget nyújt a kábítószer-probléma témakörében információt kereső olvasóinknak. Észrevételeiket, javasolataikat továbbra is várjuk a domotor.diana@oek.antsz.hu címen. ■

Megjelent a Drugnet Europe 61

Megjelent az EMCDDA negyedéves hírlevelének következő száma, a Drugnet Europe 61, mely az európai Megfigyelőközpont és a Nemzeti Fókuszpontok munkájáról tájékoztat.

Az EMCDDA hírlevele angol nyelven letölthető:
<http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index411EN.html>

A Drugnet Europe megújult formában már on-line is olvasható:
<http://www.emcdda.europa.eu/publications/drugnet/online/61>

A következő írást a most megjelent hírlevélből válogattuk. ■

Az EMCDDA „jól teljesít”

„Mennyire hatékony az EMCDDA?”, „Sikerül elérnie a kitűzött célokat, feladatokat?”, „Milyen előnyöket nyújt az EU és a tagállamok részére?”, valamint „Összefüggének tevékenységei az EU intézményei által indítottakkal a kábítószer témakörében?”. Ilyen és ehhez hasonló kérdések merültek fel a Megfigyelőközpontot érintő, az Európai Bizottság indítványozására 2007-ben végzett független értékeléskor. Az eredményeket az Egyesült Királyságban található Centre for Strategy and Evaluation Services (CSES) mutatta be 2007 decemberében az EMCDDA vezetőségének, és ugyanezek az eredmények felkerültek a Megfigyelőközpont honlapjára is januárban.

Az értékelés célja a központ hatékonyságának felmérése és működésének javítása volt. Az evaluáció az EMCDDA kétszer három éves programját vizsgálta (2001-2003 és 2004-2006). Az értékelők szerint az EMCDDA „jól teljesít” fő célkitűzésében, a „tényszerű, objektív, megbízható és összehasonlítható európai szintű információszolgáltatásban a kábítószerokról és a kábítószer-függőségről”, amely a nemzeti és az európai szintű döntéshozók számára a bizonyítékokon alapuló tényeket biztosítja. Az eredmények szerint a Megfigyelőközpont prioritásai „összehangoltak” EU kábítószer-stratégiáiban és cselekvési terveiben meghatározott „szélesebb körű EU-s politikai célokkal”. Az értékelés szerint a központ „majdnem bizonyos, hogy költséghatékonyabban biztosítja az európai kábítószer-helyzet monitorozását, mint ahogyan azt a Bizottság maga végezné”.

A kutatás szerint „az EMCDDA munkája közvetlen hatással van a tagállamok kábítószer-politikájára és gyakorlati megoldásaira a tagállamok közti magasabb szintű koordináció elősegítésével és összehasonlítható szerkezetek alkalmazásával”. A tagállamok szintjén történő adatgyűjtési mechanizmusok összehangolása „nem jöhetett volna létre ugyanabban az időkeretben az EMCDDA nélkül”, írja a kutatás.

„Az ehhez hasonló külső értékelések az EU intézmények rutin kontrolljához tartoznak, hogy biztosított legyen az optimális átláthatóság, hatékonyság és felelősség” mondta Wolfgang Götz, az EMCDDA igazgatója. „Ezek az evaluációk, melyeket az Európai Parlament, a Bizottság és a Számvevőszék valamint a tagállamok gyakorolnak a törvényes testületeken keresztül, független felügyeletet biztosítanak a munkatervek tartalma, a költségvetési és döntéshozói folyamatok felett. Az EMCDDA eme második evaluációjának eredményeit a vezetőség most vizsgálja meg a szervezet átfogó tevékenységének javítása céljából”.

Az evaluáció során végzett felmérések azt mutatták, hogy az EMCDDA kiadványait és egyéb általa ismerttetett adatokat „általában jól fogadják”. A felmérések visszajelzései azt mutatták, hogy a szervezet jelenlegi szerkezeti felépítése jól működik, így a célközönséggel való kommunikációra fektetett nagy hangsúly valamint a tudományos tevékenységek integrált megközelítése. A felmérés válaszadóinak 79%-a úgy ítélte meg, hogy a központ „nagyon hatékony” vagy „elégé hatékony” a célközönséggel (döntéshozók, kutatók, gyakorlati szakemberek) való kommunikációban, bár úgy tűnik ezeket a csoportokat európai szinten jobban el tudja érni, mint nemzeti szinten. Bár a felmérés úgy találta, hogy a központnak jelenleg elegendő elemzői kapacitása van programjai céljainak eléréséhez, valószínűleg további emberi erőforrásra és tudományos kapacitásra lesz szükség jövőbeni céljainak és feladatainak teljesítése érdekében.

De az ünneplést félretéve a kutatás több olyan lehetőségre is rámutatott, amivel a központ, mint az európai kábítószer-helyzetről tájékoztató intézmény teljesítményét javítani lehetne.

Az értékelésről bővebben: <http://www.emcdda.europa.eu/about/evaluation> ■

Jelenleg folyó kutatások

 <p>BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM</p> <hr/> <p>Társadalomtudományi Kar</p>	<p>A NEM ISKOLAI SZÍNTÉREN MEGJELENŐ PREVENCIÓS PROGRAMOK FELTÉRKÉPEZÉSE</p> <p>KUTATÁSVEZETŐ: PAKSI BORBÁLA MAGATARTÁSTUDOMÁNYI ÉS KOMMUNIKÁCIÓELMÉLETI INTÉZET VISELKEDÉSKUTATÓ KÖZPONT</p> <p>A KUTATÁS FINANSZÍROZÓI: Szociális és Munkaügyi Minisztérium Nemzeti Drog Fókuszpont</p>
---	--

Hazánkban egyelőre csak az iskolai szintén végzett prevenciós tevékenységről rendelkezünk részletes információval - http://www.okm.gov.hu/letolt/drogprev_cd/index.html. A nem iskolai szintén folyó prevenciós munkáról nagyon keveset tudunk. A programok kínálatát tartalmazó leírások rendkívül esetlegesek, mind a lefedettségüket, mind az információk tartalmát tekintve. Nem tudjuk, hogy milyen szervezetek végeznek az iskolai kereteken kívül prevenciós tevékenységet, az egyes programok milyen humánerőforrás bázisra támaszkodnak, hol, milyen célpopulációt céloznak meg, mekkora lefedettséggel működnek. Nem ismerjük a programok célkitűzéseit, a célkitűzések háttérben lévő megfontolásokat, az egyes programok megvalósításának jellemzőit sem, holott ezek az információk fontosak a szintén folyó munka hatékony tervezéséhez és fejlesztéséhez.

A kutatás célja a nem iskolai szintén jelenlévő drogprevenciós programok (a helyi közösségeket vagy családokat megcélzó általános prevenciós programok, valamint célzott illetve javallott beavatkozások) kataszterének – a nemzetközi adatgyűjtési és értékelési standardok, illetve a hazai szakmai és a felhasználói igények és tapasztalatok mentén strukturált – összeállítása. Annak feltárása, hogy a drogproblémák megelőzését nem iskolai szintén megcélzó prevenciós programok/szolgáltatások hol, milyen számságban, mekkora kapacitásokkal találhatók, mekkora lefedettséggel működnek. A kutatás további célkitűzése a programok tartalmi elemeinek bemutatása: a beavatkozások háttérben lévő teóriák, a végső és specifikus célok, valamint az alkalmazott módszerek leírása.

A kutatás első fázisában – az elmúlt 4 évre vonatkozó pályázati listák, az ÁNTSZ, a családsegítő és ifjúságvédelmi hálózat ismeretei és a szervezetek szakmai hálózata segítségével – azonosítjuk az ország területén működő, a kutatás keretébe tartozó szervezeteket, illetve programokat/szolgáltatásokat. A szervezetek azonosítását a kutatás tényleges keretének validálása, majd a kutatás validált keretébe tartozó programok/szolgáltatások körében elvégzett adatgyűjtés követi. Az összegyűjtésre kerülő információk típusának és tartalmának meghatározása a nemzetközi programleírási standardok/ajánlások (pl: Kábítószer-kereslet Csökkentését Célzó Intézkedések Információs Rendszere (EDDRA); Eszköztár Prevenciós Programok Tervezéséhez és Értékeléséhez (PERK); vagy Kézikönyv drogprevenciós beavatkozások tervezéséhez és értékeléséhez <http://www.drogfokuszpont.hu>) alapján, valamint az intézet korábbi – az iskolai prevenció területén végzett – kataszterépítési vizsgálatait során szerzett tapasztalatainak (Paksi és Demetrovics, 2002, 2003, 2005) figyelembevételével történt. Kidolgozásra került egy, az iskolai prevenciós programok országos kataszterének felállítása során alkalmazott programhoz hasonló, ám sokkal korszerűbb számítógépes adatgyűjtési program.

A kutatás eredményeként részletes, a nemzetközi programleírási standardoknak megfelelően strukturált SPSS adatbázissal fogunk rendelkezni a nem iskolai szintén tevékenykedő prevenciós programokról, amely lehetővé teszi a programok országos kínálatának különböző szempontok szerinti elemzését és ennek révén a fejlesztendő területek azonosítását. A kutatás eredményeként lehetővé válik továbbá, hogy hazánk – a nem iskolai szintén működő prevenciós programokra vonatkozásában is – teljesítse az EMCDDA felé való jelentési kötelezettségét. Korábbi kataszterépítési munkánkhoz hasonlóan, a programok szisztematizált leírásával jelen kutatás során sem csak

információkat kívánunk adni, hanem megpróbálunk egyfajta szemléletformálást elindítani ezen a területen, melyhez már az adatfelvétel önmagában hozzájárul azáltal, hogy a programgazdától programjaik strukturált leírását kívánja meg. A későbbiek során tervezzük egy – az iskolai szintűen jelenlévő prevenciós programok adattárához hasonló – a programok között különböző szempontok szerint való egyedi kereshetőséget lehetővé tevő számítógépes adattár létrehozását is. ■

Könyvajánló

Demetrovics Zsolt és Rácz József (szerk.): Partik, drogok, ártalomcsökkentés Kvalitatív kutatások a partiscénában

A Nemzeti Drogmegelőzési Intézet gondozásában megjelenő Szakmai Forrás Sorozat legújabb kötete az elmúlt években a partiscénában végzett két kvalitatív kutatás eredményeit mutatja be. A szcénában a 90-es évek vége óta végeztek kutatásokat, főként a szerfogyasztó fiatalok jellemzőinek és fogyasztási szokásainak megismerése érdekében.

Jelen kötet a korábban készült kutatások rövid bemutatása után a szintűen készült első országos hatókörű kutatás beszámolóját tartalmazza. A kutatás a Nemzeti Drog Fókuszpont megbízásából és finanszírozásával készült, a munkában a Fókuszpont munkatársa is részt vett. A kutatás során az ország tíz nagyvárosában készültek interjúk a zenés-táncos szintűre valamely módon kötődő személyekkel: szórakozóhelyek tulajdonosaival, üzemeltetőivel, alkalmazottaival, szórakozóhelyeken segítő tevékenységet végző szakemberekkel, drogambulanciák munkatársaival, krízisintervenciós szakemberekkel, rendőrökkel, a Biztonságos Szórakozóhelyek Program képviselőjével, illetve helyettes államtitkárokkal. Az interjúalanyokat arról kérdezték, hogyan

látják ezt a színteret, mit gondolnak a szerfogyasztásról és annak következményeiről, illetve a lehetséges megoldásokról.

A második kutatás a budapesti elektronikus zenei partiscénára koncentrált. A kutatást az ELTE TÁTK Drogtanulmányok Központja végezte a GyISM támogatásával. A kutatók az elektronikus zenei partik, a drogfogyasztás és a prevenció, illetve az ártalomcsökkentés összefüggését, viszonyait vizsgálták. A kutatás keretében egyéni mélyinterjúkat és csoportos beszélgetéseket szerveztek, három célcsoport bevonásával: a keresleti oldalt (partilátogatókat), a szolgáltatói oldalt (partiszervezőket), illetve a kérdéssel foglalkozó szakértőket (bűnügyi szakértőket, orvosokat, prevencióval, ártalomcsökkentéssel foglalkozó szakembereket) kérdezték.

A kötet befejező fejezetében a szerkesztők összefoglalása, valamint a színteret érintő javaslatok megfogalmazása olvasható. A mellékletek a kutatások során alkalmazott kérdőíveket és interjúvázlatokat, valamint a szcénával kapcsolatos további dokumentumokat tartalmazzák. ■